

LISA 6

KUNSTIAINETE AINEKAVA

Üldalused

Ainevaldkonna pädevus

Põhikoolis on kunstivaldkonna õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kultuuride mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab ja väärtustab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuur, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet muusikaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmes ja –klassides (1.–9. kl).

Muusikas ja kunstis taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti järgnevalt:

I kooliaste

Kunst – 5 nädalatundi

1.klassis 1,5 tundi

2. klassis 2 tundi

3. klassis 1,5 tundi

Muusika - 6 nädalatundi

1.klassis 2 tundi, 2. klassis 2 tundi, 3. klassis 2 tundi nädalas.

II kooliaste

Kunst – 3 nädalatundi

4.klassis 1 tund, 5.klassis 1 tund, 6.klassis 1 tund nädalas.

Muusika – 5 nädalatundi

4.klassis 2 tundi, 5.klassis 2 tundi, 6.klassis 1 tund nädalas.

III kooliaste

Kunst – 3 nädalatundi

7. klassis 1 tund, 8. klassis 1 tund, 9. klassis 1 tund nädalas.

Muusika - 3 nädalatundi

7. klassis 1 tund, 8. klassis 1 tund, 9. klassis 1 tund nädalas.

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Aredatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealane (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Muusikast lähtuvalt aredatakse õpilaste väljendumisoskust kujutava kunsti vahendeid kasutades (muusikapala illustreerimine), väljenduma korrektses emakeeles (muusikapala põhjal loo jutustamine või kirjutamine), julgustatakse väljendama ideid üksi ja rühmas toimuvates muusikategevustes (rütmi ja meloodiate loomine ning –kaardid).

Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi - teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute - kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Muusika ja kunst rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat ja kunsti eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitserimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustavad üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist

ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ja teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained juhivad teadlikult ja jätkusuutlikult tegutsema inimeste loodud ruumilistes ning virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tunda õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, teoste ainestik ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Õpilased saavad ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal muusika- ja kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduseks nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Loomingu esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusika- ja kunstiteemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning mõistmist ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstides tutvutakse muusika kui kommunikatsioonivahendiga, õppides tunda sellele eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama ainealast terminoloogiat (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Muusika- ja kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomes ülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika arengus.

Digipädevus. Kiiresti muutuvast ühiskonnast uuenevaid tehnoloogiaid saab rakendada ka kunstiainate õppimisel: hankida ja säilitada infot, hinnata selle adekvaatsust; osaleda digitaalses sisuloomes (tekstide, piltide, multimeediumide loomisel), seda ainate õpetuslike ja kasvatuslike eesmärkide saavutamisel kasutada; teha koostööd erinevates digikeskkondades; olles teadlik nendes peituvatest ohtudest.

Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Muusika on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on muusika õppeaine loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline

kasvatus) ning kujundatakse väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmetes õppeaines - keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses - kasutatakse muusika ja kunstiga kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, vorm, mõõdud, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms). Kunstiainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja rakendatakse neid teadmisi praktilistes tegevustes, mille kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida muusikat teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatrija filmikunstis. Laulude kaudu tutvutakse paljude luuletajate loominguga. Rahvalaulud edastavad meile kunagi kasutatud keelt, keelevorme ja sõnavara. Kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, dünaamika jm).

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, võrdlus, liitmine-lahutamine, loogika, mälu, loendamine, murrud, paralleelsus, põhjendus- ja seostusoskus, sümbolid ja meetodid; muusikas noodivältsed, relatiivsed astmed ja kolmkõla järgarvudena, taktimõõt, rütm), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära (looduse häälte jäljendamine), õpitakse tundma looduskeskkonda (loodusliku materjali kasutamine muusitseerimisel) ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi (kõrgus, tugevus, tämber, liikumine, võnkumine, elekter, müra). Ühised teemad on elus- ja eluta loodus, loodusnähtused ja -hääled, aastaajad, kalendritähtpäevad, inimese meeled ja avastamine, organismid ja elupaigad, ilm ja inimene.

Sotsiaalained. Vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega (mina, kodu ja perekond, viisakas ja sõbralik käitumine, enesehinnang, enesekontroll, aktiivne kuulamine, empaatia, konfliktide lahendamine, vastutustunne, inimõigused, pärilikkus) ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel (rahvused, riigid, tavad).

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust (muusikas pillide, eelkõige rütmipillide meisterdamine, paberist noodijoonestiku lõikamine ja alusele kleepimine ning selle kasutamine astmetöös) ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehakultuur. Arendatakse kehatunnetust (õige kehahoid laulmisel), tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist (kehapill). Väga heaks liikumisvõimaluseks on õpitavad ring- ja laulumängud ja muusikaline liikumine. I kooliastmes õpib laps liikuma muusikapala karakterit jäljendades ja erinevaid loovülesandeid täites.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega, kuigi mõnega on seotus tugevam. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtuvalt kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse

kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kultuurisündmustel (muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel ning kunsti- ja muusikaüritustel.

Teemaga Elukestev õpe ja karjääri planeerimine seondub kunstiainetes oma võimete ja huvide teadvustamisega, nii ainealaste kui ka üldisemate mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiate omandamisega, mille kaudu kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Tutvutakse muusika ja kunsti mitmekülgete väljunditega igapäevaelus, nendega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse kunstidega seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Läbiv teema Tehnoloogia ja innovatsioon on kunstiainetes seotud praktiliste loovtegevustega, mille kaudu kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus lõimimine kunstiainete õppesse - julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimivate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond hõlmab mitmekülgeid oskusi nagu info leidmine, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna heliline ja visuaalne kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, mediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse nendega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat ja teraapilist mõju inimorganismile. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ja otstarbekuse printsiipe.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;

- 6) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne; käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jms).

Hindamise alused

Muusika õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused.

Muusikas on hindamise eesmärk toetada õpilase arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusikaharrastusele, suunata ja toetada õpilast haridustee valikul kunstide. Hindamine annab tagasisidet õpilase individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel; annab tagasisidet õpilase õppeedukusest teistele osapooltele (õpetaja, lapsevanem, juhtkond).

Hindamisel lähtutakse muusikas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on

- 1) õpilaste muusikaliste võimete areng,
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut muusika õppeaines.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatuseesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes järgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunnivälise muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis,

esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Täismahus hindamiskord on nähtav kooli kodulehel.

Valtu Põhikoolis antakse I kooliaastmes sõnaline hinnang, alates IV klassist toimub hindamine viiepallisüsteemis.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliaastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliaastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbristavas.

III kooliaastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbristeva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstiainetes õpet klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Muusikas:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatöök ja liikumiseks vajalik pind;
- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti;
- 4) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid ja 6-keelsed väikekandled, akustilised kitarrid.

Kunstis:

- 1) individuaalseks ja rühmatöök vajalik pind;
- 2) 500luksise päeavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
- 3) reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;

- 5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Ainekavad

Muusika

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude edasikandumise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilase emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel.

Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
 - 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
 - 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
 - 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
 - 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
 - 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi;
- Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, üldkultuurilisi teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuuri-saavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgi I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingu;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1. klass

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga

ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (JO-MI-SO-RA astmeid);

4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Sulle, mu kool“ (R.Oja), "Sügis käes" (H.Hindpere), lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), "Kus on minu koduke" ja 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul .

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;

3) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;

2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;

4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;

5) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, rõhumärk, kahekordne taktijoon,

- noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp;

- ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;

- muusikapala, salm, refrään, kaanon, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

- laulurepertuaariga tutvustatakse märki volt.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;

3) osaleb kooli muusikaüritustel ja kontsertidel esineja või kuulajana.

2. klass

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

2) mõistab ja väljendab laules muusika sisu ning meeleolu;

3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmed JO-LE-MI-SO-RA, alumine RA ja SO);

4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Sulle, mu kool“ (R.Oja), "Sügis käes" (H.Hindpere), lastelaulud „Lapsed, tupp“, "Teele-teele kurekesed", „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), "Kus on minu koduke", "Mu koduke" (A.Kiis) ja 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul .

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;

2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);

2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;

3) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

4) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

- 5) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 6) seostab muusikapala selle autoritega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;muusikapala, salm, refrään, kaanon, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

3. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: ta-a-a, ta-a, ta, ti-ti, ti-ri-ti-ri, tai-ri, veerandpaus, poolpaus, tervetaktpaus.
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana
 - koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor
 - muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng
 - rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat
 - märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

4. klass

Nädalas 2, õppeaastas 70 ainetundi.

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest.
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber), „Sulle, mu kool“ ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendes lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- 7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-e, F-d tähendust ning kasutab

neid musitseerides.

6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

5. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Sulle, mu kool“ ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato’des ning iseseisvates palades;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi.
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato’id keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 6) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

6. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;

3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;

4) laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius) „Eesti lipp“ (E. Vörk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Sulle, mu kool“ (R.Oja), "Kas tunned maad"(J.Berad) ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;

2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;

3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi, k.a muusikakoolis õppivad õpilased.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning 2- ja 3-osalist vormi;

2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

2) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;

3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;

2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;

3) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;

4) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia,

Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;

5) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;

6) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab

neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur- ja moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistiku- ehk võtmemärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppe- ja kasvatusesmärgi III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaalja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
- 10) väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

7. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja kahe-,paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Sulle, mu kool“ (R. Oja) ja 3 laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel.
- 3) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;'
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille.
- 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti, Araabia, Juudi, Austraalia või Iidamaade muusikapärandiga ning suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi

kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete
- 4) helikõrgustega (tähtnimed);
- 5) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 6) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 7) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: partituur, muusikainstrumentide nimetused; süvamuusika;

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara;
- 3) osaleb kooli või valla muusikaüritustel või kontsertidel esineja või kuulajana.

8. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja paiguti kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; lauldakse saatega ja a cappella
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).”Sulle, mu kool” (R. Oja) ja 3 laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel;
- 3) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop- ja rokkmuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi klahvpille ning elektrofone, teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania või Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; instrumentaalkontsert; rondo, variatsioon, pop- ja rokkmuusika;

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

9. klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;

- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja paiguti kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; lauldakse saatega ja a cappella
- 6) aulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär), „Sulle, mu kool” (R. Oja) ja 3 laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des.
- 2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel;
- 3) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rock-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- 4) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmuseid (sh paikkondlikke);
- 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 6) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Lõuna-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis)

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete

helikõrgustega (tähtnimed);

4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas. elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Kunst

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;

2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;

3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitüüpe, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;

4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;

5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;

6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;

7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;

8) seostab kunsti kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;

9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;

10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ja kirjalikult, kasutades (kunsti) oskussõnavara;

11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;

12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;

13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

1) uurimine ja oma ideede arendamine,

2) väljendusvahendite loov rakendamine,

3) teadmised visuaalkultuurist,

4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega.

Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajaloo lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgi I kooliastmes

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Kunsti õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Kunst on I kooliastmes integreeritud tööõpetusega omades ühist ainenimetust kunsti- ja tööõpetus.

KUNSTI- JA TÖÖÕPETUS 1. KOOLIASTMES

Õppe-ja kasvatusesmärgid

Ühendatud kunsti-ja tööõpetusega taotletakse, et õpilane

1. õpib tundma ja kasutama kunstikeelt;
2. arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt;
3. arendab kujundilist mõtlemist ja kujutlusvõimet;
4. omandab loovtegevuse kogemusi, arendab loovust ja fantaasiat;
5. õpib kasutama kujutavate ja kujundavate kunstide väljendusvahendeid;
6. omandab teadmisi kunstiliikidest ja stiilidest;
7. õpib vaatama ja hindama kunstiteoseid, kujundab oma kunstimaitset.

1.klass

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS Inimese kujutamine – täisfiguur eestvaates ja portree (eestvaates). Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises; eluta looduse (kivid, vesi jne) ja tehivormine (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil. Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega.(ruumilisel voolimisel ning tasapinnalisel joonistamisel ja maalimisel figuuride ülesehitamine ühe võttena).

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Põhivärvid: tutvumine

põhivärvidega (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Värvide helestamine ja tumestamine. Meeleolu väljendamine värvidega. Tutvumine lihtsa mustri kujundamisega. Pildi tasakaal.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist ja iluomistest (mänguasjad), nukuteatri elemendid, ruumikaunistused; karp jne looduslikest ja tehismaterjalidest.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (skulptuur, maal) ümbritsevas keskkonnas.

Kujundamine teatris. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Tarbevormi kuju ja funktsioonid. Kaaslaste tööde lihtsam analüüs, tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

TEHNIKA JA MATERJALID. Voolimine savist või muust pehmest materjalist.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plast, traat jne). Voolimise lihtsamad vormid (karp). Kattevärvidega maalimine. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberist ja makulatuurist.

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma
2. mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
3. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid
4. ning väärtustab erinevaid lahendusi;
5. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguks eneseväljenduseks;
6. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest
7. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
8. oskab luua ja kasutada lihtsamaid faktuure;
9. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
10. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
11. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

2. klass

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS. Inimese kujutamine külgsuunas liikumises.

Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne) ja eluta looduse kujutamine. Geomeetriliste vormide kasutamine meisterdamisel, joonistamisel, maalimisel.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Põhivärvide segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Külmad ja soojad toonid, meeleolu väljendamine värvidega.

Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Mustri ja ornamendi kujundamine õpetaja abiga.

Suuruse vähenemine kauguses.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist,

tehnoloogiast ja iluomistest (liiklusvahendid ja agregaate meenutavad lelut looduslikest ja tehismaterjalidest). Tööd joonlaua, sirkliga.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas

keskkonnas. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Tarbevormi kuju ja funktsioonid. Raamatukujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

TEHNIKAD JA MATERJALID. Skulptuur. Erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalidest. Maal. Kattevärvidega maalimine. Tutvumine maalilise pinna saamisega kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega.

Kollaaž. Graafika. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks (tutvumine).

Paljundusgraafika. Papi- ja materjalitrükk gvašiga.

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
2. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
3. leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
4. kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
5. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguks eneseväljenduseks;
6. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
7. oskab kujutada liikuvaid figuure;
8. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
9. oskab luua ja kasutada lihtsamaid faktuure;
10. oskab teha kollaaži ja voltida paberit
11. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
12. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
13. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

3. klass

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS: Inimese kujutamine. Eluslooduse, eluta looduse ja tehismõõtude kujutamine. Geomeetriselise vormide kasutamine.

VÄRV-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS Kuuevärviring – põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Pildipinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberi formaadi erinevad suhted). Pildi üksikosade osaline kattumine. Ribaornament.

DISAIN Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitus keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Tööd joonlaua ja sirkliga.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Oma kodulinna, asula, korteri, toa, suvekodu, aia, pargi kujundus.

Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse

TEHNIKAD JA MATERJALID. Skulptuur – erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voltimine – inimene. Maal – maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalimise pinna saamine õlipastellidega. Ornament viltpliiatsiga. Kollaaž. Graafika – punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks.

Paljundusgraafika – papi- ja materjalitrükk temperaga.

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
2. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;

3. leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
4. kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
5. tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
6. seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
7. kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.
8. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
9. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
10. oskab kujutada liikuvaid figuure;
11. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
12. oskab luua ja kasutada lihtsamaid faktuure;
13. oskab teha kollaaži ja voltida paberit
14. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
15. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
16. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Lõiming. Õppetöö korraldus 1. kooliastmes.

I kooliastmes on kunsti- ja tööõpetus ühendatud üheks õppeaineks kolme kuni nelja õppetunniga nädalas.

I kooliastmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainst ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. Kunstiteostest rääkimine toetab oma seisukoha, tolerantsuse ning väärtushinnangute kujunemist. Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

Õppetegevused:

1. Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
2. Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
3. Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
4. Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.
5. Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
6. Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
7. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1. sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
2. emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset

eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3. loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4. matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5. käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6. kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgi II kooliastmes

II kooliastme kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib tundma ja kasutama kunstikeelt;
- 2) arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt;
- 3) arendab kujundilist mõtlemist ja kujutlusvõimet;
- 4) omandab loovtegevuse kogemusi, arendab loovust ja fantaasiat;
- 5) õpib kasutama kujutavate ja kujundavate kunstide väljendusvahendeid;
- 6) omandab teadmisi kunsti liikidest ja stiilidest;
- 7) õpib vaatama ja hindama kunstiteoseid; kujundab oma kunstimaitset.

Kunsti õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

4. klass

Õpitulemused

Õpilane

- 1) tunneb oma kunstivõimeid ja -huve, väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluse kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) kasutab värvide segamisel saadavaid erinevaid värvitoone;
- 4) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur);
- 5) eristab kõrgrüki töid teistest paljundusgraafika tehnikatest;
- 6) disainiobjektide kujundamisel arvestab objekti ja selle otstarbe seost;
- 7) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami, tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades;
- 8) tunneb kasutatavaid märke meedias ja reklaamis;
- 9) analüüsib kunstiteoseid, leiab seoseid tänapäevaluga;
- 10) teab Eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke;
- 11) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 12) mõistab tehismailma ja selle kasutaja suhet, peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust, säästlikku tarbimist ja ökoloogilisust;
- 13) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas.
- 14) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades;
- 15) teab ja mõistab muuseumide funktsioone.

Õppesisu

Inimese kujutamine: liikumises, erinevates elu- ja töökeskkonnas; loomade, lindude kujutamine; erinevate objektide kujutamine vaatluse, võrdlemise ja mälu põhjal; ühe värvi

erinevad varjundid: nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline; enimlevinud eestipäraseid värvinimetused: taevasinine, sidrunkollane jne; kompositsiooni (kunstiteose) elemendid: punkt, joon, pind, värv, vorm jne; kompositsiooni tasakaal, terviklikkus; pildi dominant; plaanilisus pildi pinnal; vormi, otstarbe seos ning nende arvestamine kujundamisel; loodust säästva tarbimise põhimõtted; erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses (kirikud, Linnapea, tarkusehammas), Eestis (Varbola linnus, Tallinna raekoda) ja maailmas (püramiidid, Mona Lisa); muuseumide funktsioonid; eesti rahvakunst ja ehituskultuur, linna- ja taluarhitektuur; sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ja vahendid muistsetest aegadest tänapäevani; idee esitamine ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketina; kunstiteoste vaatlus ja analüüs: teoste ainestik (portree, natüürmort, maastik, abstraktne kunst), eesti kunstnikud; kavandamine kui ideede arendamise protsess; skulptuuride modelleerimine savist; maal: maalimine kattevärvide ja akvarellidega, kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsiga; joonistamine: joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga, faktuurid; trükkimine: paljundusgraafika tehnikad: kõrgrükk (nt papi-, materjalitrükk); pildi, teksti, heli ja liikumise koostõu; virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus; digitaalse kunsti töövahendite kasutamine: fotod; filmide, arvutimängude pildikeel; õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, kunstinäitustele.

5. klass

Õpitulemused

Õpilane

- 1) võrdleb piltjutustusi: plaanide vaheldumine, meeoleolu ja pinevus;
- 2) kujutab inimesi, loomi liikumises, tegevuses;
- 3) kujutab esemeid mälu ja vaatluse järgi: kuju, suurussuhted, paiknemine üksteise ja vaataja suhtes;
- 4) mõistab varju tekkimise protsessi;
- 5) segab I ja II astme värvidest III astme värve, maalib piiratud arvu värvidega, monokroomselt;
- 6) eristab sümmeetriat ebasümmeetriast;
- 7) kasutab vajadusel kavandamist ideede arendamiseks, erinevate kompositsiooniliste lahenduste leidmiseks;
- 8) jälgib kompositsiooni loomisel selle elemente, dominant, rütmi ja tasakaalu;
- 9) kasutab pildil ruumilisuse loomiseks esemete (sh pöördkehade) mahulist kujutamist ja plaane;
- 10) arvestab kujundamisel vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seoseid;
- 11) märkab ja leiab elukeskkonna parandamise võimalusi kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu;
- 12) nimetab erinevaid mineviku ja nüüdiskunsti teoseid kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, Eestis ja maailmas;
- 13) külastab muuseumi, kunstiüritusi, kaasaegse kunsti näitusi;
- 14) kasutab kunstiterminid: kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv jne), pildi elemendid, kompositsioon, koloriit, vaikelu, koomiks, visand, kavand;
- 15) märkab ja mõistab inimese tegevuse osa keskkonna esteetilises ilmes;
- 16) mõistab ja nimetab galeriide funktsioone (tutvustamine, uurimine, müük), virtuaalsete galeriide funktsioone;
- 17) kasutab digitaalgraafika tehnikaid ning töövõtteid;
- 18) kasutab traditsioonilisi kunstmaterjale ja -tehnikaid: skulptuuri (reljeef), maalimist gvašši ja akvarelliga, kriidipastelli, värvi- ja viltpliiatsitega, kollaaži värvipaberist ja/või makulatuurist või nende kombinatsioonide;

- 19) kasutab turvaliselt ning keskkonnasõbralikult materjale, töövahendeid ja töökohta otstarbekalt ning teisi arvestavalt.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess; ruumilisuse edastamise võtted: plaanilisus pildi pinnal; portree proportsioonid; liikumise kujutamine: inimesed, loomad liikumises; erinevate objektide kujutamine mälu ja vaatluse järgi: eseme siluett (vaikelu), esemete mahulisuse kujutamine; pöördkehade vorm vaataja suhtes; sümmeetria, asümmeetria; varju tekkimine; koloriit; kolmanda astme värvide saamine I ja II astme värvide segamisega; piiratud arvu värvidega maalimine, ka monokroomselt; sümmeetria ja asümmeetria; video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted; koomiksile pildikeel; skulptuur: reljeef; kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist, kleebitud osa täiendamine; traditsioon ja uuenduslikkus disainis; sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani; kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid: konkreetne ja abstraktne kunstis; kunstiterminid: kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv jne.), pildi elemendid, kompositsioon, koloriit, vaikelu, koomiks, visand, kavand; erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses (Vabadussõja ausammas, OKTA tsentrum), Eestis (Russalka, A.H.Tammsaare monument Tallinnas, KUMU) ja maailmas (Vana-Kreeka/Rooma skulptuur ja ehitus, Guggenheimi muuseum NY-s); eesti rahvakunst ja ehituskultuur; elukeskkonna parandamine kunsti ja disaini kaudu; märkide kasutamine meedias ja reklaamis; kunstiteoste vaatlemine ja võrdlemine; eesti kunstnikud; galeriide funktsioonid; virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus: autoriõiguse ja selle kaitse; õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, kunstinäitustele.

6. klass

Õpitulemused

- 1) leiab kunstiteose sõnumi;
- 2) kujutab inimest arvestades täisfiguuri proportsioone, inimeste eripära, miimikat;
- 3) kasutab värvi kui väljendusvahendit: koloriit, värviharmoniad, vastandvärvid;
- 4) kujundab piiratud ja piiramata pindu;
- 5) loob erinevaid kompositsioone: dünaamiline ja staatiline, abstraktne kompositsioon;
- 6) kasutab töödes ühe koondpunktiga joonperspektiivi;
- 7) märkab sama otstarbega esemete võrdlemisel traditsioonilist ja uuenduslikku disainis;
- 8) kasutab õigesti kunstitermineid: originaal, autoritiraaž, autoriõigus ja kaitse, koopia, võltsing ja piraattoode, reproduktsioon, professionaalne kunstnik, harrastuskunstnik jne vastavalt õppeülesannetele;
- 9) leiab kunstiteoste vaatlusel ja analüüsil konkreetset ja abstraktset kunstis;
- 10) nimetab kohalike muuseumide ja kunstigaleriide ning erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid ja kunstnikke;
- 11) külastab muuseumi, kunstiüritusi, kaasaegse kunsti näitusi;
- 12) kasutab reklaami kujundamisel märke ja sümboleid;
- 13) nimetab galeriide funktsioone;
- 14) mõistab piltide teksti, heli ja liikumise koosmõju;
- 15) kasutab töö kavandamistest tehnikat võimalusi ja nõudeid arvestades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess; ruumilisuse edastamise võtted: paralleelprojektsioon; kompositsiooni pinged; erinevate objektide kujutamine mälu ja vaatluse järgi; liikumise kujutamine: dünaamiline kompositsioon; täisfiguuri proportsioonid; miimika kujutamine emotsioonide edastajana; soe ja külm koloriit; värviharmoniad, vastandvärvid; piiratud ja piiramata pind; dünaamiline ja staatiline, abstraktne kompositsioon; joonperspektiiv:

üks koondpunkt (maantee, jne); installatsioonitehnikad; erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses (Rapla kirik) , Eestis (gooti kunst) ja maailmas (Notre Dame, jt); erakogude funktsioonid ühiskonnas; pakend: pinnalaotus, tarbegräafiline kiri, värvilahendus, ökoloogilisus, elukeskonna parandamine disaini kaudu; eesti rahvakunst ja ehituskultuur; pildi, teksti, heli ja liikumise koosmõju; sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis; virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemine eetika ja ohutus: tsiteerimise kriteeriumid; digitaalse kunsti töövahendite kasutamine kunstitööde loomisel; kunstiterminid: originaal, autoritiraaž, autoriõigus ja kaitse, koopia, võltsing ja piraattoode, reproduktsioon, professionaalne kunstnik, harrastuskunstnik jne vastavalt õppeülesannetele; kunstiteoste analüüs: sõnumite leidmine; joonperspektiiv: üks koondpunkt (maantee, jne).

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgi II kooliastmes

Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis-ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades koolis omandatud ainealast terminoloogiat ning põhjendab oma arvamust;
- 4) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui nüüdisaegset kunsti;
- 5) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

7. klass

Õpitulemused

- 1) lihtsustab/üldistab kujutatavat vormi sõnumi paremaks edastamiseks;
- 2) kujutab inimest erinevates asendites: otsevaates istuv täisfiguur, poolprofiilis portree;
- 3) kasutab töödes värvide kontraste: põhivärvuste ja soe-külm värvuste kontraste, värvide vastastikust mõju;
- 4) kasutab oma töödes erinevaid vaatepunkte: nn linnu- ja konnaperspektiiv;
- 5) kasutab joonperspektiivi võtteid: üks koondpunkt (klass, koridor jne);
- 6) arvestab kujundamisel vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seoseid;
- 7) teab erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid;
- 8) kasutab õigesti kunstitermineid: paljundatavus ja/või unikaalsus, originaal, koopia, reproduktsioon, tiraaž, seeria, massitoode, võltsing;
- 9) teab kunstitermineid: paljundatavus ja/või unikaalsus, originaal, koopia, reproduktsioon, tiraaž, seeria, masstoode, võltsing;
- 10) teab tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumist eri kultuuride kunstiajaloo, kunstiteoseid ja stiile;
- 11) analüüsib mitmesuguseid looduslikke ja tehisobjekte ning keskkondi, lähtudes erinevatest vaatepunktidest;
- 12) leiab infot erinevatest teabeallikatest;
- 13) teostab oma kunstitööd lõuni ja esitleb neid;
- 14) külastab muuseume, näitusi ja kunstisündmusi ja arutleb nende üle, kasutades ainealast terminoloogiat.

Õppesisu

Kujutamise viisid: stiliseerimine, lihtsustamine, deformeerimine; väljendusvahendite vastavus ideele ja otstarbele; inimese kujutamine: istuv inimene otsevaates, poolprofiilis portree; värvide kontrastid: põhivärvuste ja soe-külm värvuste kontrastid, värvide vastastikune mõju;

erinev vaatepunkt ja selle tähtsus kompositsioonis: nn. linnu- ja konnaperspektiiv; joonperspektiiv: üks koondpunkt (klass, koridor jne); mitmesuguste kunstimaterjalide ja tehnikate kasutamine: guašš, süsi, värvi- ja viltpliiats, kuivpastell, joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jm; disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus; tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos; näiteid eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust; kunstiteosed ja stiilid; kunstiterminid: paljundatavus ja/või unikaalsus, originaal, koopia, reproduktsioon, tiraaž, seeria, masstoode, võltsing; mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest; muuseumide/näituste/kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine; digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes; graafika: monotüüpia põhimõte (ainueksemplar); infootsing erinevatest teabeallikatest; töö teostamine ja esitlemine.

8. klass

Õpitulemused

- 1) eristab karikatuuri ja sarži, leiab nende sõnumi;
- 2) allutab vorme kindlale stiilile: (neo/post)impressionism, kubism;
- 3) teab värvide optilise segunemise põhimõtteid;
- 4) kasutab kadreerimist maalis, fotograafias;
- 5) tunneb ja kasutab abstraktse kunsti (op-kunst) võtteid;
- 6) kasutab taju terviklikkusel põhinevaid võtteid;
- 7) kasutab kahe koondpunktiga joonperspektiivi, arvestades vaatepunkti (esemed, maja);
- 8) peab oluliseks arhitektuuri funktsionaalsust, ökoloogilisust, esteetilisust ja eetilisust;
- 9) kasutab kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtteid plokk-kiri konstrueerimisel, loob oma kirjastiili;
- 10) teab tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumist eri kultuuride kunstiajaloos;
- 11) nimetab kunstiväärtuste säilitamise erinevaid võtteid: konserveerimine, restaureerimine, renoveerimine;
- 12) teab näiteid eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust;
- 13) külastab muuseume/näitusi/kunstisündmusi ning arutleb ainealast terminoloogiat kasutades;
- 14) kasutab digitaalseid tehnoloogiaid loovtöodes.

Õppesisu

Inimese kujutamine: karikatuur ja sarž; vormide allutamine kindlale stiilile: (neo-/post)impressionism, kubism; kujundusvahendid reklaamis; värvide optiline segunemine; kadreerimine maalis, fotograafias; kujutamise viisid: abstraktne kunst (op-kunst); mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad; digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes; tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos; kunstiteosed ja stiilid uue teose loomise lähtepunktina: kubism, (neo-, post)impressionism; taju terviklikkusel põhinevate võtete kasutamine; arhitektuuri funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus, joonperspektiiv: kahe koondpunkti, vaatepunkt (esemed, maja); arhitektuuri funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus; kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted: plokk-kiri; kunstiajaloolaste ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega; näited eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust; kunstiväärtuste säilitamise erinevaid võtteid: konserveerimine, restaureerimine, renoveerimine; muuseumide/näituste/kunstisündmuste külastamine ning arutlemine ainealast terminoloogiat kasutades.

9. klass

Õpitulemused

- 1) leiab ja kasutab tsitaate kunstiteose loomisel;
- 2) kasutab oma töödes inimese, looduse ja tehismvormide abstraherimist, deformeerimist: futurism vms;
- 3) kasutab materjale ja tehnikaid seoses sõnumi ja kontekstiga;
- 4) kasutab väljendusvahendeid vastavuses ideele, otstarbele ja sihtgrupile;
- 5) teab mitmesuguseid kunstimaterjale ja tehnikaid: installatsioon;
- 6) kasutab oma ideede väljendamiseks loovtöodes digitaalseid tehnoloogiaid: digitaalgraafika, foto;
- 7) teab kunsti kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana;
- 8) teab tuntumate teoste näiteid ja väljendusvahendite muutumist eri kultuuride kunstiajaloo;
- 9) kasutab lugusid ja sündmusi uue teose loomise lähtepunktina;
- 10) teab nüüdiskunsti olulisi suundi ja aktuaalseid teemasid;
- 11) mõistab disainiprotsessi kui probleemidele uue lahenduse leidmist;
- 12) peab oluliseks disaini funktsionaalsust, ökoloogilisust, esteetilisust ja eetilisust;
- 13) kasutab tekste, pilte ja jooniseid esitluste ja infomaterjalide kujunduses;
- 14) teab disainerite erialase töö seoseid loomemajandusega;
- 15) teab näiteid eesti disainerite loomingust;
- 16) külastab muuseume/kunstinäitusi.

Õppesisu

Kunstiteosse vorm ja kompositsioon: tsitaat kunstis; materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga; kujutamise viisid: futurism; väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile; mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad: installatsioon; digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes: digitaalgraafika, foto; kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana; tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo; lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina; nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad; disainiprotsess probleemidele uue lahenduse leidmiseks; disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus; tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses; disainerite erialane töö ning seosed loomemajandusega; näiteid eesti disainerite loomingust; õppekäigud muuseumidesse/kunstinäitustele.